

DERDE NOTA VAN WIJZIGING
(Ingezonden 19 mei 1964)

Nr. 34

In het wetsontwerp worden de navolgende wijzigingen aangebracht.

I

Aan **artikel 8**, letter *c*, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma, toegevoegd: deze vrijstelling is ten aanzien van de onder artikel 15, derde lid, tweede volzin, en artikel 16a, tweede volzin, vallende belastingplichtige slechts van toepassing, indien de onderneming langer dan drie jaren voor zijn rekening is gedreven.

II

A. **Artikel 11**, eerste lid, eerste volzin, wordt gelezen:

Ingeval in een kalenderjaar een bedrag van meer dan f 2000 in bedrijfsmiddelen wordt geïnvesteerd, wordt vijf percent — voor zover betreft luchtvaartuigen, welke bestemd zijn om hoofdzakelijk het internationale verkeer te onderhouden, acht percent — van het investeringsbedrag ten laste gebracht zowel van de winst over dat jaar als van de winst over het daarop volgende jaar.

B. Het derde lid van dit artikel wordt gelezen:

3. Tot de bedrijfsmiddelen worden niet gerekend:

- a. gronden, daaronder begrepen de ondergrond van gebouwen;
- b. woonhuizen, daaronder begrepen tot bewoning dienende gedeelten van bedrijfspanden;
- c. personenautomobielen welke niet bestemd zijn voor het beroepsvervoer over de weg; onder personenautomobielen worden verstaan automobielen welke zijn ingericht voor het vervoer van niet meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen;
- d. effecten, vorderingen en goodwill;
- e. flessen, kisten en andere verpakkingsmiddelen;
- f. voorwerpen van geringe waarde, omschreven in artikel 10, tweede lid;
- g. door de belastingplichtige aan te wijzen andere bedrijfsmiddelen.

C. De laatste volzin van het zevende lid van dit artikel vervalt; aan dit lid wordt voorts, onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma, toegevoegd: een en ander tenzij Onze Minister voor bepaalde gevallen het tegendeel bepaalt.

III

Artikel 15, derde lid, eerste volzin, wordt gelezen:

3. De voorgaande leden vinden geen toepassing met betrekking tot de bestanddelen van het vermogen van de onderneming, waarmede een of meer dergenen aan wie die bestanddelen krachtens erfrecht of huwelijksvermogensrecht toekomen, de onderneming rechtstreeks voortzetten of mede voortzetten, mits degenen die de onderneming voortzetten of mede voortzetten dit schriftelijk verzoeken.

IV

Artikel 16a, eerste volzin, wordt gelezen:

Artikel 16a. Ingeval de belastingplichtige voor wiens rekening een onderneming wordt gedreven, nadat hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, dan wel wegens invaliditeit in de zin van artikel 45, derde lid, het vermogen van de onderneming overdraagt aan een of meer van zijn eigen of aangehuwde kinderen of pleegkinderen, wordt voor het bepalen van de uit die onderneming in het kalenderjaar van overdracht genoten winst de onderneming geacht niet te zijn gestaakt, mits zowel de belastingplichtige als de kinderen die de onderneming voortzetten dit schriftelijk verzoeken.

V

Aan **artikel 17** wordt, onder nummering van het bestaande lid als eerste lid, een lid toegevoegd, luidende:

2. De in het eerste lid bedoelde voorwaarden mogen slechts strekken ter verzekering van de heffing en de invordering van de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting, welke verschuldigd zouden zijn of zouden worden ingeval het eerste lid buiten toepassing zou blijven, daaronder begrepen voorwaarden die betrekking kunnen hebben op de grootte van het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal, de ingebrachte deelnemingen in andere naamloze vennootschappen en de vervreemding van de aandelen in de opgerichte naamloze vennootschap.

VI

Artikel 17a wordt gelezen:

Artikel 17a. 1. Ingeval in rechtstreeks verband met en uiterlijk zes maanden na het staken van een onderneming periodieke uitkeringen of verstrekkingen als bedoeld zijn in artikel 22, eerste lid, letter *g*, worden bedongen, wordt de waarde welke daaraan ten tijde van het staken in het economische verkeer kan worden toegekend, voor zover deze de winst behaald met of bij het staken niet te boven gaat, tot ten hoogste het in het tweede lid aangewezen bedrag ten laste van die winst gebracht, mits de uitkeringen of verstrekkingen:

a. toekomen aan de gewezen ondernemer, zijn echtgenote en zijn minderjarige kinderen en pleegkinderen;

b. uitsluitend eindigen bij het overlijden van de gerechtigden en, voor zover zij aan de kinderen of pleegkinderen toekomen, tevens een einde nemen bij hun meerderjarigheid;

c. voor zover zij toekomen aan de gewezen ondernemer, niet later ingaan dan op zijn 65-jarige leeftijd of, zo de onderneming op latere leeftijd wordt gestaakt, niet later dan zes maanden na het staken en, voor zover zij toekomen aan anderen dan de gewezen ondernemer, niet later ingaan dan zes maanden na zijn overlijden.

2. Het in het eerste lid bedoelde bedrag belooft:

a. f 200 000 in de gevallen waarin:

1°. de ondernemer ten tijde van het staken van de onderneming de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt;

2°. de ondernemer ten tijde van het staken van de onderneming invalide is in de zin van artikel 45, derde lid, en de hem toekomende uitkeringen en verstrekkingen ingaan binnen zes maanden na het staken;

3°. de onderneming wordt gestaakt door het overlijden van de ondernemer;

b. f 100 000 in de gevallen — andere dan die van letter *a* — waarin:

1°. de ondernemer ten tijde van het staken van de onderneming de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt;

2°. de aan de ondernemer toekomende uitkeringen of verstrekkingen dadelijk ingaan;

c. f 50 000 in de overige gevallen.

3. Onze Minister kan, onder nadere door hem te stellen voorwaarden, afwijkingen toestaan van het bepaalde in het eerste lid, letters *a* en *b*.

VII

In **artikel 20a** wordt na „Wet op de loterijbelasting” ingevoegd: (*Stb.* 1961, 313).

VIII

A. **Artikel 22**, tweede lid, wordt gelezen:

2. Onder lijfrente wordt verstaan de aanspraak op een of meer, al dan niet ingegane vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen, waarvan het bedrag is vastgesteld bij het tot stand komen van die aanspraak en welke eindigen bij iemands overlijden.

B. Voorts worden aan dit artikel twee leden toegevoegd, luidende:

3. Onder lijfrente wordt begrepen:

a. de aanspraak ingevolge een overeenkomst van levensverzekering op een kapitaalsuitkering welke uitsluitend kan worden gebezigd als koopsom voor een lijfrente;

b. de aanspraak op winstuitkeringen ingevolge een overeenkomst van levensverzekering, voor zover die uitkeringen verband houden met een lijfrente.

4. Hij die de rechten uit een overeenkomst van levensverzekering als bedoeld is in het derde lid, letter *a*, beleeft of tot zekerheid overdraagt, wordt geacht een termijn van lijfrente te hebben genoten ten bedrage van de waarde welke in het economische verkeer aan die rechten kan worden toegekend.

IX

Aan **artikel 24** wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Ingeval een overeenkomst van levensverzekering waarbij een kapitaal is verzekerd, wordt omgezet in een andere overeenkomst van levensverzekering waarbij eveneens een kapitaal is verzekerd, zonder dat de verzekeraar daarbij iets anders verstrekt dan een nieuwe polis, wordt de tweede verzekering als een voortzetting van de eerste beschouwd.

X

Aan **artikel 28** wordt, onder nummering van het bestaande lid als eerste lid, een lid toegevoegd, luidende:

2. Het bepaalde in het eerste lid vindt geen toepassing ten aanzien van hetgeen genoten wordt ter zake van de omzetting van een aanspraak, als bedoeld is in artikel 22, derde lid, letter *a*, in een stamrecht dat niet als een lijfrente kan worden aangemerkt.

XI

In **artikel 30**, eerste lid, wordt „indien die inkomsten niet te gelde kunnen of niet te gelde plegen te worden gemaakt” vervangen door: indien het niet mogelijk of niet gebruikelijk is die inkomsten te gelde te maken.

XII

In **artikel 32** wordt in de eerste volzin „f 150” vervangen door: f 180; voorts wordt de tweede volzin van dit artikel gelezen: De vorige volzin wordt afzonderlijk toegepast op de inkomsten die van de zijde van de echtgenote van de belastingplichtige opkomen.

XIII

Na **artikel 32** wordt ingevoegd:

Artikel 32a. Wij behouden Ons voor ter vergemakkelijking van de heffing van de belasting bij algemene maatregel van bestuur regelen te geven, volgens welke, onder nader te stellen voorwaarden en beperkingen, het bedrag van de daarbij aan te wijzen aftrekbare kosten drukkende op de daarbij aan te wijzen inkomsten uit arbeid niet langer wordt gesteld dan vijf percent van die inkomsten.

XIV

A. In **artikel 37**, eerste lid, letter *d*, wordt „(*Stb.* 1959, 139)” vervangen door: (*Stb.* 1962, 239).

B. Aan het eerste lid van dit artikel wordt na het bepaalde onder letter *d* toegevoegd:

e. afkoopsommen ter zake van de verplichting tot voorziening in het levensonderhoud van de gewezen echtgenoot;.

C. In het tweede lid van dit artikel wordt „f 4500” vervangen door: f 5000.

XV

In **artikel 44** vervalt het derde lid en worden het vierde en het vijfde lid vernummerd tot derde en vierde lid.

XVI

A. In **artikel 48**, eerste lid, letter *c*, vervalt „en 27”.

B. In het eerste lid wordt voorts, onder wijziging van de letteraanduidingen „*d*”, „*e*” en „*f*” in *e*, *f* en *g*, na het bepaalde onder letter *c* ingevoegd:

d. inkomsten als bedoeld zijn in artikel 27, naar haar zuivere bedrag, met uitzondering van inkomsten, genoten ter zake van de afkoop van een aanspraak als bedoeld is in artikel 22, derde lid, letter *a*, of ter zake van de omzetting van die aanspraak in een aanspraak die niet als een stamrecht kan worden aangemerkt;.

XVII

In **artikel 49**, vierde lid, wordt „vóór het einde van het kalenderjaar” vervangen door: vóór 1 april van het jaar volgende op dat.

XVIII

In **artikel 49b** vervalt het vierde lid.

XIX

In **artikel 52**, derde lid, wordt „artikel 45a, tweede lid” vervangen door: artikel 45a.

XX

A. In **artikel 53**, eerste lid, vervalt het bepaalde onder de letters *b* en *c* en worden de letteraanduidingen „*d*” en „*e*” gewijzigd in *b* en *c*.

B. Voorts wordt de in letter *b* gewijzigde bepaling van letter *d* gelezen:

b. indien de verrekenbare voorheffingen de verschuldigde belasting zowel met meer dan vijf percent als met ten minste f 25 te boven gaan, mits de belastingplichtige binnen het Rijk woont en bij een aangifte om vaststelling van een aanslag verzoekt;.

C. Het tweede lid van dit artikel wordt gelezen:

2. Voor de toepassing van het eerste lid, letter *a*, blijven buiten aanmerking de aan inhouding van loonbelasting onderworpen inkomsten waarvan het totale zuivere bedrag, vermeerderd met het zuivere bedrag van de niet aan inhouding van loonbelasting onderworpen inkomsten, niet meer bedraagt dan f 300; de van de zijde van de echtgenote van de belastingplichtige opgekomen, onder artikel 45a vallende inkomsten worden slechts in aanmerking genomen voor zover hun zuivere bedrag f 500 te boven gaat.

D. In het derde lid van dit artikel wordt „artikel 31, tweede lid, letter *c*” vervangen door: artikel 31, tweede lid, letter *a*.

E. Het vierde lid van dit artikel wordt gelezen:

4. Onze Minister kan termijnen stellen voor het doen van de in het eerste lid, letter *b*, bedoelde aangifte.

XXI

A. **Artikel 55**. aanhef en letter *a*, worden gelezen:

Artikel 55. Wij behouden Ons voor bij algemene maatregel van bestuur aanvullende regelen te geven betreffende:

a. het verlenen van een teruggaaf ingeval de belastingplichtige binnen het Rijk woont en gedurende een tijdvak van

drie aaneengesloten gehele kalenderjaren winst uit een zelfde onderneming dan wel inkomsten uit een zelfde dienstbetrekking heeft genoten, voor zover de belasting die over dat tijdvak is geheven, de belasting die verschuldigd zou zijn indien de winst dan wel die inkomsten gelijkmatig aan elk dier jaren zouden worden toegerekend, met meer dan tien percent van het laatstbedoelde belastingbedrag en tevens met meer dan f 300 overtreft, onder de voorzieningen die Wij nodig oordelen in verband met de samenloop met andere bepalingen, strekkende tot matiging van de gevolgen van het heffen van de belasting per kalenderjaar;.

B. In letter *b* van dit artikel wordt na „Algemene wet inzake rijksbelastingen” ingevoegd: (*Stb.* 1959, 301).

XXII

In **artikel 56** wordt „uitsluitend of nagenoeg uitsluitend” vervangen door: uitsluitend of hoofdzakelijk.

XXIII

A. Na **artikel 57**, tweede lid, wordt, onder vernummering van het derde en vierde lid tot vierde en vijfde lid, een lid ingevoegd, luidende:

3. Voor zover ten aanzien van een verlies uit onderneming het bepaalde in het eerste lid geen toepassing heeft kunnen vinden, wordt dit verlies verrekend met de onbelaste reserve.

B. De tweede volzin van het tot vierde lid vernummerde derde lid van dit artikel wordt gelezen:

Voorts wordt de onbelaste reserve aan de winst toegevoegd naar gelang het vermogen van de onderneming, verminderd met de toelaatbare reserves en vermeerderd met de nog niet verrekende verliezen, bij het einde van enig kalenderjaar is gedaald beneden het bedrag van dat vermogen, eveneens verminderd met die reserves, bij de aanvang van het kalenderjaar 1950 of van het boekjaar waartoe 1 januari 1950 behoort.

XXIV

In **artikel 58**, derde lid, wordt „artikel 44, vijfde lid” vervangen door: artikel 44, vierde lid.

XXV

Na **artikel 61** wordt toegevoegd:

Artikel 61a. 1. De vóór 1 juli 1964 bestaande aanspraak op een of meer uitkeringen, welke volgens de vóór dat tijdstip geldende regelen als een lijfrente wordt aangemerkt, wordt ook voor de toepassing van deze wet als een lijfrente aangemerkt.

2. Ten aanzien van de inkomsten, genoten ter zake van de afkoop of de omzetting van een aanspraak als bedoeld is in het vorige lid, vindt de uitzondering, bedoeld in artikel 48, eerste lid, letter *d*, geen toepassing.

XXVI

In **artikel 62a** wordt „artikel 48, eerste lid, letter *f*” vervangen door: artikel 48, eerste lid, letter *g*.

XXVII

Na **artikel 63b** wordt ingevoegd:

Artikel 63c. Artikel 36a vindt geen toepassing ten aanzien van stortingen op aandelen welke vóór 1 januari 1946 hebben plaats gevonden.

XXVIII

A. In **artikel 69** vervalt in de aanhef de aanduiding „(*Stb.* 1959, 301)” en wordt, onder wijziging van de letteraanduiding

„b”, „c” en „d” in *c*, *d* en *e*, na het bepaalde onder letter *a* ingevoegd:

b. artikel 12 wordt gelezen:

Artikel 12. De inspecteur neemt het besluit om aan hem die aangifte heeft gedaan, geen aanslag op te leggen, bij beschikking.;

B. In dit artikel wordt, na de in letter *e* gewijzigde bepaling van letter *d*, onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma, toegevoegd:

f. artikel 40 wordt gelezen:

Artikel 40. Indien een gedeelte van een inkomen wordt genoten van een internationale organisatie en dit gedeelte ingevolge bepalingen van internationaal recht van de heffing van Nederlandse inkomstenbelasting is vrijgesteld, wordt, behoudens voor zover bij die bepalingen een andere wijze van berekenen is voorgeschreven, de inkomstenbelasting verschuldigd over het overige gedeelte van het inkomen gesteld op het verschil tussen de belasting berekend zonder inachtneming van de vrijstelling en de belasting welke volgens door Onze Minister vast te stellen regelen aan het vrijgestelde gedeelte van het inkomen dient te worden toegerekend.

XXIX

Artikel 73a, eerste lid, wordt gelezen:

1. Onze Minister vervangt in de bepalingen betreffende de aanhaling van deze wet, de Wet op de loonbelasting 1960, de Wet op de vermogensbelasting 1960, de Wet op de vennootschapsbelasting 1960 en de Wet op de dividendbelasting 1960, het jaar „1960” door het jaar, waarin zij in het *Staatsblad* worden geplaatst, stelt met inachtneming van de bestaande volgorde de nummering van de artikelen en onderdelen van artikelen van die wetten opnieuw vast en brengt de aanhalingen in die wetten met het vorenstaande in overeenstemming.

Algemene toelichting

Opmerking vooraf: waar in het hierna volgende zonder nadere aanduiding wordt gesproken van verslag, wordt daarmee bedoeld het verslag van het mondeling overleg tevens eindverslag betreffende het ontwerp van Wet op de inkomstenbelasting 1960 (Gedrukte stukken zitting 1963—1964 — 5380, nr. 33).

Budgettaire betekenis. De ondergetekende acht het nuttig hieronder een kort overzicht te verstrekken van de wijzigingen welke in deze nota van wijziging zijn vervat, voor zover die een rechtstreeks budgettaire belang hebben dat ten minste een miljoen bedraagt. Ten einde een goed inzicht te geven is een dergelijke wijziging, welke in het ontwerp van wet op de vermogensbelasting is aangebracht, mede in het overzicht opgenomen. Evenals zulks bij vorige ramingen het geval was, moeten ook de thans vermelde ramingen als globaal worden beschouwd.

Omschrijving	in mln. gld.	
	lasten	batens
1. Het niet meer in aanmerking nemen van emballage bij de investeringsaftrek (artikel 11)		2
2. In het kader van de oudedags- en de gezinsvoorziening verhoging van de premieaftrek lijfrenten van f 4500 op f 5000 (artikel 37) (a)	2(a)	
en verhoging van de vrijstelling in de vermogensbelasting voor periodieke uitkeringen en verstrekkingen en voor lijfrenten (artikel 8) (b)	2(b)	
3. Aftrek van afkoopsommen alimentatie bij echtscheiding (artikel 37)		3

4. Het zgn. „middelen” van inkomsten uit dienstbetrekking onder bepaalde voorwaarden (artikel 55)

1	8	2
---	---	---

Ter completering van het budgettaire beeld zij er echter nog op gewezen, dat de voorgenomen wijzigingen in het kader van de oudedagsvoorziening in de successiebelasting — aangekondigd onder I in de toelichting op de derde nota van wijziging inzake de vermogensbelasting — te zijner tijd nog een vermindering in belastingopbrengst zullen opleveren van ongeveer 13 mln.

Buiten dit overzicht zijn gebleven die wijzigingen welke verzachtingen of verscherpingen van bepaalde regelingen behelzen teneinde deze beter aan hun strekking te doen beantwoorden. Zij zijn als p.m.-posten te beschouwen; de budgettaire betekenis van dit soort maatregelen is trouwens nauwelijks te schatten omdat deze veelal afhangt van de ontwikkeling van zaken. Gewezen zij in dit verband op de meer nauwkeurige afbakening van het begrip lijfrente en op de wijzigingen betreffende de stamrechtvrijstelling, zomede op de overgangsregeling voor geconstrueerd agio van voor 1 januari 1946.

De ondergetekende heeft eveneens buiten de budgettaire opstelling gehouden de verhoging van de algemene kostenaftrek van f 150 op f 180 (artikel 32) en de voorgenomen, wettelijk verankerde, 5 pct.-regeling ter vervanging van de thans in de uitvoerings sfeer getroffen regeling.

Toelichting op de onderdelen

Ad I (artikel 8, letter c). Verwezen zij naar hetgeen in het verslag is opgenomen onder punt 25. De onderhavige wijziging heeft ten doel te voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van de vrijstelling ad f 7500, door bij „doorschuiving” van het vermogen van een onderneming op de voet van artikel 15, derde lid, of artikel 16a eerst de onderneming te laten voortzetten door alle rechtverkrigenden of kinderen, terwijl kort daarna overdracht aan een of meer van hen zou plaatsvinden. In dit geval toch zouden de overdragende rechtverkrigenden en kinderen ieder voor zich ten onrechte een beroep kunnen doen op de volle vrijstelling.

Ad II (artikel 11). De wijziging onder letter A strekt ertoe het percentage van de investeringsaftrek in overeenstemming te brengen met de huidige in artikel 8a, eerste lid, van het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941 neergelegde regeling. Voorts is de eis dat aftrek alleen wordt genoten indien de belastingplichtige regelmatig boekhoudt niet geregelde jaarlijkse afsluitingen, vervallen (zie het verslag, ad punt 18). In verband met het doel van de investeringsaftrek en mede gelet op de uitvoeringsmoeilijkheden acht de ondergetekende het wenselijk dat van de investeringsaftrek ook worden uitgezonderd flessen, kisten en andere verpakkingsmiddelen (verwezen zij naar het verslag, ad punt 18). Deze wijziging is opgenomen onder letter B. Om de bepaling overzichtelijker te maken is het derde lid geheel nieuw geredigeerd.

De wijziging onder letter C heeft ten doel, overeenkomstig de toezegging, vervat in punt 18 van het verslag, duidelijk te laten uitkomen dat de bevoegdheid van de Minister zich uitstrekt tot alle gevallen, genoemd in het zevende lid.

Ad III (artikel 15, derde lid). Deze wijziging strekt tot uitvoering van de toezegging gedaan in punt 22 van het verslag. Hierdoor wordt tegemoetgekomen aan het bezwaar, dat de niet voortzettende erfgenamen de voortzettende erfgenamen in een dwangpositie zouden kunnen brengen door het verzoek om doorschuiving niet te ondertekenen.

Ad IV (artikel 16a). De wijziging van artikel 16a breidt de werkingsfeer van de daarin neergelegde faciliteit op tweeërlei wijze uit. Behalve de 65-jarige ondernemer zal nu ook de nog niet 65-jarige ondernemer, die door invaliditeit wordt genoodzaakt zijn werkzaamheden te beëindigen, zijn onderneming

geruisloos aan zijn kinderen kunnen overdragen. Voorts is de eis, dat de overdracht tegen de boekwaarde dient te geschieden, vervallen. Een en ander is ter sprake gekomen in punt 23 van het verslag. Door het wijzigen van de term „gezamenlijke belanghebbenden” in „de belastingplichtige en de kinderen die de onderneming voortzetten” wordt verduidelijkt dat de toestemming van andere kinderen dan de voortzetters niet is vereist. Dit hangt samen met de in onderdeel III vervatte wijziging.

Ad V (artikel 17). Zoals blijkt uit punt 24 van het verslag, is van de zijde van de commissie aangedrongen op het openstellen van een beroepsmogelijkheid tegen de door de Minister gestelde voorwaarden betreffende een op de voet van artikel 17 tot stand gekomen geruisloze overgang. Waar het hier een uitvoeringsregeling betreft die nauw moet aansluiten bij de veelheid van gevallen welke zich in de praktijk voordoen, kan slechts in zoverre aan de aandrang worden tegemoetgekomen, dat in het nieuw toegevoegde lid van artikel 17 nader is omschreven aan welke strekking de te stellen voorwaarden zullen moeten voldoen. De vraag of de voorwaarden aan deze wettelijke eis voldoen is aldus aan het oordeel van de rechter onderworpen.

Ad VI, VIII, IX, X, XIV letter C, XVI en XXV (artikelen 17a, 22, 24, 28, 37, 48 en 61a). Een belangrijk onderwerp ten aanzien waarvan in deze nota een aantal wijzigingen zijn opgenomen betreft de oudedags- en gezinsvoorzieningen en wel met name de belastingheffing van lijfrenten en de stamrecht-vrijstelling.

De schriftelijke gedachtenwisseling en het mondeling overleg inzake de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting hebben de ondergetekende aanleiding gegeven het vraagstuk van de belastingheffing van op verzorging gerichte voorzieningen in onderscheidene facetten nader in overweging te nemen en zich te bezinnen op de vraag in hoeverre wijziging van de in die wetsontwerpen terzake neergelegde regelingen aanbeveling verdient. Nu binnenkort het wetsontwerp met betrekking tot de aanpassing van de Successiewet 1956 aan de Algemene wet inzake rijksbelasting zal worden ingediend, in welk ontwerp, ingevolge gedane toezegging, zekere wijzigingen ten aanzien van weduwnpensioen zullen worden opgenomen, heeft hij tegelijkertijd ook de daarin voorkomende bepalingen met betrekking tot het onderhavige onderwerp in deze overweging betrokken. Deze nieuwe oriëntering heeft geleid tot het voorstellen van een aantal wijzigingen welke zijn neergelegd in deze nota van wijziging en in die inzake het wetsontwerp op de vermogensbelasting. Met betrekking tot de laatstbedoelde voorstellen zij verwezen naar ad I, letter A, van de desbetreffende toelichting op de derde nota van wijziging, in welk stuk, ten einde een afgerond inzicht in deze stof mogelijk te maken, tevens reeds is aangegeven op welke wijze de ondergetekende denkt deze onderwerpen in het herzieningsontwerp inzake het successierecht te regelen. De ondergetekende moge naar die toelichting verwijzen; hij volstaat hier met het toelichten van het vijfde in het ontwerp betreffende de inkomstenbelasting aangebrachte wijzigingen te weten:

1. een regeling is getroffen tegen het misbruik dat van de lijfrenteclausule wordt gemaakt;
2. een — strakke — definitie is opgenomen van het begrip lijfrente;
3. het maximum voor de aftrek van lijfrentepremies is verhoogd;
4. een overgangsregeling is getroffen voor op 1 juli 1964 bestaande verzekeringsovereenkomsten;
5. de regeling inzake de stamrechtvrijstelling is verruimd.

Ad 1. Zoals in de memorie van antwoord, blz. 43 r.k. en blz. 44 l.k. is uiteengezet, wordt van de mogelijkheid tot het plaatsen van de lijfrenteclausule een gebruik gemaakt dat duidelijk niet in de bedoeling heeft gelegen. Het is n.l. gebleken dat onder de huidige wetgeving in vele gevallen geclausuleerde kapitaalverzekeringen vóór de expiratedatum worden afgekocht of gedeclausuleerd, enkel om daarmee te

bereiken dat de afkoopsom of de omzettingwaarde wordt belast naar het proportionele tarief van artikel 48 terwijl de premie in het jaar van betaling ten laste van het progressief belaste inkomen werd gebracht. Zoals in de memorie van antwoord is vermeld, is overwogen langs welke weg dit buiten de doelstelling van de regeling vallend gebruik van de lijfrenteclausule kan worden tegengegaan. De ondergetekende is thans tot de conclusie gekomen dat de in die memorie reeds geopperde mogelijkheid een goede oplossing biedt om in de gegroeide situatie verbetering te brengen. Er wordt daarom voorgesteld om in artikel 48, eerste lid, letter *d*, te bepalen dat bij afkoop van een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule of omzetting daarvan in een verzekering, welke niet een lijfrente is, het proportionele tarief geen toepassing vindt.

Ad 2. De voorziene aftrek van lijfrentepremies is uiteraard enkel bedoeld voor die verzekeringen, welke inderdaad reëel het karakter van lijfrente vertonen. De hiervoren genoemde voorziening, strekkende om aan het verkeerde gebruik van de zogenaamde lijfrenteclausule paal en perk te stellen moet in dat licht worden gezien. Het is de ondergetekende evenwel gebleken dat met deze voorziening niet kan worden volstaan, nu inmiddels een nieuwe verzekeringsvorm in praktijk is gebracht, de zogenaamde gerichte lijfrente. Bij deze vorm staat bij het sluiten van de overeenkomst de grootte van het bedrag van de uitkeringen niet vast, doch zij worden te zijner tijd vastgesteld aan de hand van een in de verzekeringsovereenkomst vastgestelde som en de dan geldende tarieven van de desbetreffende verzekeringsmaatschappij.

Nu de mogelijkheid tot een verkeerd gebruik van de geclausuleerde kapitaalverzekeringen wordt tegengegaan door bij afkoop of omzetting het tarief van artikel 48 uit te sluiten, dient te worden voorkomen dat de belastingplichtige door gebruikmaking van een gerichte lijfrente het voor hem beoogde resultaat langs eenvoudige weg toch zou kunnen bereiken. Bovendien bestaan er vormen van gerichte lijfrente die sterke overeenkomst vertonen met een spaarcontract, terwijl een dergelijk contract met lijfrenteclausule niet tot premieaftrek kan leiden.

Deze nieuwe situatie heeft de ondergetekende aanleiding gegeven om, anders dan in de bestaande wet en in het ontwerp is geschied, het begrip lijfrente zodanig te omschrijven, dat aan de ene kant verzekeringen die wezenlijk dit karakter dragen en waarvoor de premieaftrek is bestemd, steeds daaronder vallen, doch aan de andere kant de mogelijkheid tot manipulatie wordt uitgesloten. Met een duidelijke definitie wordt bovendien de rechtszekerheid gediend.

Bovenbedoelde definitie is opgenomen in artikel 22, tweede lid. De aandacht zij erop gevestigd dat in het derde lid van dat artikel aan het begrip lijfrente in zoverre uitbreiding is gegeven dat ook de kapitaalverzekering met lijfrenteclausule daaronder wordt begrepen. Te dien aanzien blijft de bestaande situatie dus in zoverre gehandhaafd dat terzake premieaftrek kan worden genoten. Wordt in plaats van de lijfrente een koopsom ontvangen, dan wordt daarop, zoals gezegd, ingevolge artikel 48, eerste lid, letter *d*, het progressieve tarief toegepast. De in opzet aldus getroffen regeling vereist bovendien de in artikel 28, tweede lid, opgenomen bepaling welke bewerkt dat het niet mogelijk is een kapitaalverzekering met lijfrenteclausule zonder belastingheffing om te zetten in een recht op periodieke uitkeringen dat als een stamrecht kan worden aangemerkt. Bij latere afkoop van een dergelijk recht is immers het bijzondere tarief van artikel 48 niet uitgesloten. Zonder deze bepaling zou het aldus mogelijk zijn bij omzetting van een geclausuleerde kapitaalverzekering via een eenvoudige omweg toch de toepassing van het proportionele tarief te verweven.

Het verheugt de ondergetekende dat het mogelijk is gebleken alle regelingen inzake lijfrentepolissen in de wet zelve op te nemen, en naar hij meent zonder dat de wet daardoor in te sterke mate met gecompliceerde technische regelingen is bezwaard.

ad 3. De ondergetekende stelt voor de maximum-af trek voor lijfrentepremies, in het ontwerp verhoogd van f 3600 tot f 4500, nader te stellen op f 5000. Daartoe is te gereder aanleiding nu door de hierboven aangegeven voorzieningen dit bedrag thans kan worden bepaald, zonder het gevaar van manipulatie in sterke mate in de overwegingen te moeten betrekken.

Bij de keuze van het nader voorgestelde bedrag van f 5000 is mede in aanmerking genomen dat de regeling nu eenmaal voor vele onderscheidene situaties moet gelden, waardoor cumulatie van verschillende fiscale regelingen kan optreden, zodat een verantwoord „gemiddeld” karakter noodzakelijk is. Medegedeeld zij dat met een premie van f 5000 een dertigjarige man met een twee jaar jongere vrouw een lijfrente kan afsluiten ingaande op 65-jarige leeftijd van rond f 14 400 tezamen met een weduwenpensioen van rond f 9400. Voor een 40-jarige man worden deze bedragen respectievelijk rond f 9300 en f 6200.

ad 4. De ondergetekende heeft gemeend aan de aandrang om ten aanzien van reeds gesloten verzekeringsovereenkomsten met lijfrenteclausule en van gerichte lijfrenten een overgangsregeling te maken ten slotte gevolg te moeten geven. In artikel 61a wordt voorgesteld de op 1 juli 1964 bestaande verzekeringsovereenkomsten, welke onder de huidige wetgeving als lijfrente kunnen worden aangemerkt, dit karakter onder de nieuwe wet te doen behouden en de toepassing van artikel 48 m.b.t. dergelijke verzekeringen niet te beperken.

Het tijdverloop tussen het bekend worden van de in deze nota van wijziging neergelegde nieuwe regeling en 1 juli 1964 is niet zo kort dat de overeenkomsten welke reeds in voorbereiding zijn niet zouden kunnen worden afgewikkeld, terwijl anderzijds deze termijn zo kort is dat voor een opstuwung van verzekeringsovereenkomsten vóór die datum niet behoeft te worden gevreesd.

ad 5. De in het ontwerp voorgestelde regeling behelst een zogenaamde stemrechtvrijstelling met een maximum van f 100 000, zulks onder de voorwaarden:

a. dat de desbetreffende periodieke uitkering dadelijk ingaat;

b. dat zij strekt ter verzorging van de ondernemer zelf of van zijn naaste verwanten.

Blijkens het mondeling overleg wordt in brede kring het gestelde maximum voor het treffen van maatregelen ter verzorging van oude dag en nabestaanden van de gewezen ondernemer aan de krappe kant geacht. Bezwaar werd evenzeer gemaakt tegen de eis van het dadelijk ingaan van de periodieke uitkering, welke de eis in een niet onbelangrijk aantal gevallen voor de wat jongere ondernemers een beletsel zou kunnen vormen om deze faciliteit op een voor hen passend moment tot overdracht van de onderneming mede te benutten bij de opbouw van hun gezinsverzorging.

De ondergetekende is tot de conclusie gekomen, dat, mede gelet op de stijging van de nominale inkomens, een verhoging van het maximum, met name voor de oudere ondernemers, die niet meer in staat zijn tot een verdere uitbouw van de oudedagsvoorziening, zomede in gevallen van overlijden, verantwoord is. Voor de jongere ondernemers is zulk een verhoging niet nodig, doch voor hen knelt veeleer de eis van dadelijk ingaan van de periodieke uitkering.

De ondergetekende is voorts tot het inzicht gekomen dat, teneinde te komen tot een verantwoord geheel — dat aan de onderscheidene van belang zijnde facetten recht doet — een zekere differentiatie in de wettelijke regeling nodig is. Hij stelt nader het volgende voor:

a. Bij overdracht door een ondernemer op 60-jarige of oudere leeftijd, zomede in geval van overlijden van de ondernemer, wordt een maximum vrijstelling genoten van f 200 000; de periodieke uitkering voor de ondernemer zelf moet uiterlijk ingaan op 65-jarige leeftijd, behoudens in het geval van overdracht op latere leeftijd.

b. Bij overdracht door invalide ondernemers, ongeacht de leeftijd wordt eveneens f 200 000 genoten, onder de vanzelfsprekende voorwaarde dat de periodieke uitkering dadelijk ingaat.

Buiten de onder a en b bedoelde gevallen geldt het volgende:

c. Bij overdracht tegen een dadelijk ingaande periodieke uitkering bedraagt de maximum vrijstelling steeds f 100 000.

d. Bij overdracht tegen niet dadelijk ingaande periodieke uitkering, bedraagt de maximum vrijstelling

1. voor een ondernemer tussen 50 en 60 jaar f 100 000;
2. voor jongere ondernemers f 50 000.

Het zal duidelijk zijn dat de gevallen, welke onder a, b en d kunnen worden gerangschikt, in vergelijking tot het eerder gedane voorstel in een betere situatie komen te verkeren, terwijl de onder c genoemde mogelijkheid ertoe leidt dat, vergeleken bij het ontwerp, voor niemand een verslechtering intreedt.

De ondergetekende doet voorts het voorstel in de wettekst de eis van verzorging te doen vervallen. Aangezien de vrijstelling is beperkt tot voorzieningen, getroffen voor de ondernemer zelf of zijn nabestaanden, kan naar zijn mening deze eis als uitdrukkelijk in de wet genoemde voorwaarde wel vervallen.

Volledigheidshalve zij nog vermeld dat geen bijzondere maatregelen zijn voorgesteld tegen eventueel misbruik van de regeling door inbreng van de onderneming in een N.V., welke door de gewezen ondernemer wordt beheerst, omdat het de ondergetekende voorkomt dat de hiervoren bedoelde regeling een voldoende rem tegen een dergelijk misbruik oplevert.

In verband met het vorenstaande zijn voorts de volgende technische voorzieningen getroffen:

a. letter b van het eerste lid, dat het einde van de verzorgingsperiode blijft aangeven, is verduidelijkt;

b. naast uitkeringen zijn uitdrukkelijk verstrekkingen vermeld om buiten twijfel te stellen dat ook een kostencontract onder artikel 17a kan vallen;

c. het tweede lid is vernummerd tot derde lid, waarbij de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen van letter c van het eerste lid, welke door de wijziging overbodig is geworden, is geschrapt.

Ad VII, XIV, letter A, en XXI, letter B (artikelen 20a, 37 en 55). De in deze onderdelen vervatte wijzigingen van het wetsontwerp behoeven naar het oordeel van de ondergetekende geen nadere toelichting.

Ad XI (artikel 30). Deze wijziging, die alleen een tekstverbetering behelst, is toegezegd bij punt 36 van het verslag.

Ad XII en XIII (artikelen 32 en 32a). Tijdens het mondeling overleg heeft een gedachtenwisseling plaatsgehadt over de in artikel 32 van het ontwerp vervatte algemene kostenaf trek van f 150, over de betekenis en de werking van de zgn. 5 pct.-regeling en in het bijzonder ook over de vraag of deze regeling in de wet moet worden opgenomen, zomede over de voorgestelde verhoging van het maximum van de regeling van f 600 tot f 800. Deze discussie heeft aanleiding gegeven tot het aanbrengen van een tweetal wijzigingen. Ter toelichting daarvan diene het volgende.

De bestaande algemene forfaitaire kostenaf trek van f 100 voor inkomsten uit dienstbetrekking komt tot dit bedrag sinds 1946 in de wetgeving voor. In het ontwerp I.B. 1958 was aanvankelijk voorzien deze af trek op een nader te bepalen datum te verhogen tot f 120. Blijkens het voorlopige verslag drongen zeer vele leden erop aan de af trek niet lager te stellen dan f 300. In de memorie van antwoord is in zoverre aan dit verlangen tegemoetgekomen, dat een verhoging tot f 150 in de wet is opgenomen.

Bij de beoordeling van de hoogte van het bedrag van de af trek, die is bedoeld als een forfait voor kleine bedragen, moet

er enerzijds rekening mede worden gehouden, dat men bij het stellen van de aftrek op een te hoog bedrag een te grote ongelijkheid creëert tussen hen voor wie het forfait wel, en hen voor wie dit niet geldt. Anderzijds heeft het belangrijke voordelen, dat de aftrek niet te laag wordt gesteld. Vooreerst omdat anders een aantal belastingplichtigen feitelijk te veel betaalt, maar ook omdat dan grote praktische bezwaren rijzen. Is het bedrag, gegeven de feitelijke situatie, te gering, dan nemen immers de gevallen waarin men in feite hogere kosten kan aantonen in snel tempo toe, hetgeen zowel de belastingplichtigen als de belastingdienst (met name bij de heffing van de loonbelasting) voor allerlei moeilijkheden plaatst.

In aanmerking genomen, dat sinds de indiening van de memorie van antwoord zich met name ook op het terrein van de hier van belang zijnde kosten een niet onaanzienlijke stijging heeft voorgedaan, komt het na afweging van de hiervoor gememoreerde factoren juist voor, het bedrag verder aan te passen en te verhogen tot f 180. Overeenkomstig de bestaande regeling werkt deze verhoging ook door voor de kosten die betrekking hebben op de van de zijde van de echtgenote opgekomen arbeidsinkomsten; in overeenstemming met haar meer zelfstandige positie is dit thans aldus geformuleerd, dat de aftrek te haren aanzien afzonderlijk wordt toegepast.

Heeft, zoals gezegd, door de ontwikkeling van het kosten-niveau het algemene forfait aan betekenis ingeboet, een omgekeerde ontwikkeling heeft zich voorgedaan bij de meer bijzondere aftrek, de zgn. 5 pct.-regeling. Deze regeling is bedoeld voor hen, die aannemelijk kunnen maken dat hun aftrek-bare kosten een meer dan normaal bedrag belopen. Dit was in de regeling tot uitdrukking gebracht door haar slechts te doen gelden, indien deze kosten het algemene wettelijke forfait van f 100 te boven gingen. De relatieve daling van dit algemene forfait ten opzichte van het werkelijke kostenniveau nu heeft veroorzaakt, dat de 5 pct.-regeling, met name in het afgelopen jaar, steeds meer is gedenatureerd. Ongewijzigde handhaving zou ertoe leiden dat op grote schaal kostenaftrekken worden verleend die in geen verhouding staan tot de realiteit, met de daaraan verbonden principiële bezwaren. Daarbij komt dat de toepassing van de regeling, die als een vereenvoudiging is bedoeld, ook tot een zodanige werkvermeerdering voor de belastingdienst zou leiden, dat zij onuitvoerbaar zou worden.

Reeds om deze reden is het noodzakelijk de opzet van de 5 pct.-regeling aan een nadere beoordeling te onderwerpen. Een andere aanleiding daartoe is het feit, dat van de zijde van de Kamer is aangedrongen op een regeling van deze aftrek bij de wet, zodat hieruit voor de belastingplichtige een beroepsmogelijkheid zou ontstaan. Deze gedachte is tot dusver afgevoerd, omdat de regeling, die enkel een vereenvoudiging bij de feitelijke uitvoering beoogt, daardoor een enigszins ander karakter zou verkrijgen en de wet te veel in bijzonderheden zou gaan afdalen. Tenslotte is erop aangedrongen het maximum van de aftrek, waarvan in de stukken is aangekondigd dat het van f 600 tot f 800 zal worden verhoogd, gegeven de veranderde omstandigheden verder te verhogen.

De ondergetekende heeft aan deze facetten een gezette overweging gewijd en is tot de conclusie gekomen dat, met handhaving van de grondgedachte van de regeling — vereenvoudiging van de heffing — verschillende tegen de huidige regeling bestaande bezwaren kunnen worden ondervangen.

Hij stelt allereerst voor de 5 pct.-regeling wettelijk te verankeren, waardoor de toepassing van de regeling aan het rechterlijke oordeel zal zijn onderworpen. In stede van opneming in de wet zelf geeft hij echter de voorkeur aan een bij de aard van de materie beter passende regeling bij algemene maatregel van bestuur.

Ter uitvoering van deze delegatie stelt de ondergetekende zich voor te bevorderen, dat de regeling straks een getrapte vorm krijgt. Dit heeft enerzijds als belangrijk voordeel, dat de gefixeerde aftrek niet te zeer gaat afwijken van de werkelijke kosten, terwijl anderzijds, indien aannemelijk is dat de belastingplichtige hogere kosten heeft, ook een hoger maximum zal kunnen gelden. Bovendien brengt dit mede, dat, in overeenstemming met de opzet van de wet, voor man en vrouw de

regeling afzonderlijk kan worden toegepast, dus ook met cumulatie van de afzonderlijke maxima, hetgeen bij een onge-trapte vorm van de regeling verantwoord zou zijn geweest.

De voorgestelde regeling zal inhouden dat, indien aannemelijk is dat de kosten, andere dan die wegens regelmatig reizen en wegens verhuizing, een bedrag van f 180 te boven gaan, de aftrek 5% met een maximum van f 600 zal bedragen. Belopen de kosten meer dan f 600, dan geldt een hoger maximum, nl. f 1000. De regeling zal, overeenkomstig de bestaande situatie, gelden voor alle arbeidsinkomsten (in de zin van artikel 20 van het ontwerp), met uitzondering van die uit vroegere arbeid (dus b.v. pensioenen en wachtgeld).

De reeds vermelde afzonderlijke toepassing van de 5%-regeling ten aanzien van man en vrouw heeft nog als praktisch voordeel, dat voor de tariefaftrek van artikel 45a ten behoeve van de werkende gehuwde vrouw duidelijk komt vast te staan, wat het zuivere bedrag is van haar inkomsten uit arbeid. Een consequentie van deze opzet is uiteraard, dat man en vrouw ieder voor zich moeten aantonen dat zij de drempel van f 180, onderscheidenlijk f 600 overschrijden.

Ad XIV, letter B (artikel 37). Deze wijziging betreft de bepaling dat afkoopsommen van alimentatieverplichtingen jegens gewezen echtgenoten als persoonlijke verplichting in mindering kunnen worden gebracht, en wel ineens in het jaar van betaling van de afkoopsom. Deze wijziging is toegezegd in punt 44 van het verslag.

Ad XV, XVIII, XX, letters A, B en E, en XXVIII, letter A (artikelen 44, 49b, 53 en 69). Het niet opleggen van een aanslag in de gevallen, bedoeld in de artikelen 44 (verliescompensatie) en 49b (verliescompensatie aanmerkelijk belang) geschiedt bij beschikking en kan dus bestreden worden met de gewone rechtsmiddelen. Ook een afwijkende uitspraak op een verzoek om een aanslag ingeval de verrekenbare voorheffingen de verschuldigde inkomstenbelasting belangrijk overtreffen, welke mogelijkheid is geïntroduceerd bij de tweede nota van wijziging, geschiedt bij beschikking. Het aantal gevallen waarin het besluit van de inspecteur om geen aanslag op te leggen, niet bij beschikking geschiedt, is daarmee zo klein geworden, dat de ondergetekende er de voorkeur aan geeft het besluit om geen aanslag op te leggen steeds aan de normale rechtsmiddelen te onderwerpen. Zulks wordt bereikt door de voorgestelde wijziging van artikel 12 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (onderdeel XXVI, letter A). De bijzondere regelingen op dit punt, welke zijn vervat in de artikelen 44, derde lid, 49b, vierde lid, en 53, eerste lid, letter d, van het ontwerp zijn daarmee overbodig geworden (onderdelen XV, XVIII en XX, letter B). Het verlenen van het vorenbedoelde recht op een aanslag in alle gevallen waarin de verrekenbare voorheffingen de verschuldigde belasting belangrijk te boven gaan, is voorts oorzaak dat de specifieke regelingen waarbij een recht op een aanslag wordt verleend, nl. bij een verlies van f 300 of meer (artikel 53, eerste lid, letter b) en bij een verlies uit aanmerkelijk belang (artikel 53, eerste lid, letter c), hun bestaansrecht hebben verloren. Onderdeel XX, letter A, laat deze voorschriften dan ook vervallen. De ondergetekende acht het voorts niet juist het recht op een aanslag op verzoek toe te kennen aan niet hier te lande wonende belastingplichtigen. In verband met het vervallen van het belastingtijdvak zou het recht op een aanslag op verzoek voor deze belastingplichtigen veelal — nl. indien zij slechts een gedeelte van het jaar hier te lande werkzaam zijn — een algehele terugaaf van belasting betekenen. Deze wijziging is vervat in onderdeel XX, letter B, waarin een nieuwe lezing wordt voorgesteld van de in letter b gewijzigde bepaling van letter d van artikel 53, eerste lid. Onderdeel XX, letter D, verklaart tevens de Minister bevoegd een termijn te stellen voor het doen van de aangifte waarbij een aanslag wordt verzocht.

Ad XVII (artikel 49). Voor een toelichting op de in dit onderdeel opgenomen wijziging wordt verwezen naar punt 53 van het verslag. Deze wijziging strekt ertoe de termijn, genoemd in het vierde lid van het artikel, te verlengen.

Ad XIX (artikel 52). De in dit onderdeel vervatte wijziging beoogt de regeling van het al dan niet opleggen van een aanslag in de inkomstenbelasting in overeenstemming te brengen met de thans bestaande regeling.

Ad XX, letters C en D (artikel 53). De wijziging onder letter C beoogt de in de memorie van antwoord (blz. 78, l.k.) uiteengezette bedoeling van dit voorschrift duidelijker tot uitdrukking te brengen. De wijziging onder letter D vloeit voort uit de bij onderdeel XII, letter C, van de derde nota van wijziging inzake de loonbelasting aangebrachte wijziging in de letteraanduiding.

Ad XXI, letter A (artikel 55). Deze wijziging strekt ertoe om, overeenkomstig hetgeen ter sprake is gekomen bij punt 56 van het verslag en bij punt 2 van het verslag betreffende de loonbelasting, de regeling van de middeling van inkomsten ook toepasselijk te verklaren ten aanzien van inkomsten, gedurende drie achtereenvolgende gehele kalenderjaren genoten uit een zelfde dienstbetrekking.

Voorts is van deze gelegenheid gebruik gemaakt om in de tekst van de delegatiebepaling tot uitdrukking te brengen, dat de regeling alleen zal gelden voor binnenlandse belastingplichtigen. Het is n.l. gebleken dat voor buitenlandse belastingplichtigen, die niet worden aangeslagen naar hun totale inkomsten maar naar dat deel van hun inkomsten dat uit bepaalde Nederlandse bronnen is genoten, de middelingsregeling niet alleen zeer gecompliceerd zou moeten worden, doch ook tot ongewenste resultaten zou kunnen leiden.

Ad XXII (artikel 56). Voor een toelichting op de in dit onderdeel vervatte wijziging moge worden verwezen naar punt 17 van het verslag van het mondelinge overleg betreffende de vermogensbelasting.

Ad XXIII (artikel 57). Doordat bij de nieuwe wijze van verrekking van verliezen met de N.O.R. niet steeds het gehele verlies in hetzelfde jaar wordt verrekend, terwijl dit toch in zijn geheel het vermogen doet afnemen, ontstaat de mogelijkheid dat het eindvermogen tijdelijk daalt beneden dat peilvermogen, terwijl dit in een later jaar weer wordt geredresseerd. Om dit te voorkomen wordt in het tot vierde lid vernummerde derde lid een correctie gegeven op het te vergelijken eindvermogen in die zin, dat het vermeerderd wordt met nog niet verrekende verliezen. Het nieuw ingevoegde derde lid van artikel 57 is nodig voor het geval enig verlies niet geheel door winsten van andere jaren wordt gecompenseerd. Het restant dient alsdan toch met de N.O.R. te worden verrekend, uiteraard zonder dat dit aanleiding geeft tot de belastingvermeerdering ad 15%, bedoeld in het tweede lid van artikel 57.

Ad XXIV (artikel 58). Deze wijziging vloeit voort uit de wijziging van artikel 44, opgenomen in onderdeel XV.

Ad XXVI (artikel 62a). Deze wijziging houdt verband met de wijziging van artikel 48, opgenomen in onderdeel XVI.

Ad XXVII (artikel 63c). De nieuwe bepaling van artikel 63c is reeds aangekondigd in punt 43 van het verslag. Zij beoogt de werkingssfeer van artikel 36a in de tijd in die zin te beperken, dat omwisselingen van aandelen, die vóór 1 januari 1946 plaatsvonden, niet door laatstgenoemd artikel worden be-

stroken. Deze datum is gekozen uit praktische overwegingen. Logischer zou zijn geweest aan te sluiten bij de inwerking-treding van het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941. Het is echter gewenst de ondoorzichtige oorlogstoestand te elimineren. Praktisch gesproken zal artikel 36a dus alleen effect sorteren ten aanzien van alle na-oorlogse fusies e.d.

Ad XXVIII, letter B (artikel 69). Aan het huidige artikel 40 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen zijn twee uitgangspunten ten grondslag gelegd. Enerzijds werd met de bepaling beoogd een regeling te geven voor de wijze van heffing van inkomstenbelasting ten laste van functionarissen van internationale organisaties wier salaris bij internationale overeenkomst is vrijgesteld, anderzijds bestond het oogmerk een nieuwe regeling te geven voor de gevallen waarin een belastingovereenkomst met een andere staat voor de wijze waarop dubbele belasting wordt voorkomen, naar nationale voorschriften verwijst.

In de huidige situatie voldoet de bepaling, wat deze laatste strekking betreft, evenwel niet meer aan de oorspronkelijke bedoeling. Zij geeft geen duidelijk voorschrift met betrekking tot de wijze van heffing van de vennootschapsbelasting en de vermogensbelasting, welke belastingen immers thans een in wezen proportioneel karakter dragen. In dit opzicht zou de bepaling derhalve herziening behoeven. Aangezien echter in de laatste jaren verdragsluitende staten in toenemende mate in de overeenkomsten zelf de methode vermelden volgens welke dubbele belasting wordt voorkomen, bestaat aan een nationaal voorschrift van die strekking steeds minder behoefte. De ondergetekende geeft er daarom de voorkeur aan een zodanig voorschrift achterwege te laten en met betrekking tot overeenkomsten die een verwijzing naar nationale voorschriften bevatten, de huidige situatie te bestendigen. In deze gevallen vindt de eenzijdige regeling ter voorkoming van dubbele belasting (Koninklijk besluit van 30 augustus 1962, *Stb.* 344) toepassing.

Zolang niet in alle belastingovereenkomsten een eigen regeling is opgenomen volgens welke dubbele belasting wordt vermeden, is de ondergetekende bereid te bepalen dat aan de voorwaarde van onderworpenheid aan een buitenlandse belasting, welke de eenzijdige regeling stelt, niet hoeft te worden voldaan in de gevallen waarin het karakter van de overeenkomst zich daartegen niet verzet.

Gelet op het vorenstaande acht de ondergetekende het raadzaam het bestaande artikel 40 in zijn werking te beperken tot de wijze van heffing van inkomstenbelasting ten aanzien van functionarissen van internationale organisaties.

Ad XXIX (artikel 73a). Het onderhavige artikel is aangevuld met de bevoegdheid van de Minister van Financiën om in de citeertitel van elk der vijf tot het complex behorende wetten — zowel in de betreffende wet zelf, als in de overige wetten ter plaatse waar deze citeertitel wordt gebezigd — de jaartalaanduiding „1960” te vervangen door het jaar waarin de wet in het *Staatsblad* wordt geplaatst.

De Staatssecretaris van Financiën,

VAN DEN BERGE.